

Aanvullende gegevens

Inv. nr. 177

Dorp Groot-Ammers

Gemeente Liesveld

Eigenaar SIMAV (sinds 1965)

Type achtkantige grondzeiler

Functie tot juli 1964 het bemalen van de polder Liesveld

Bouwjaar 1805

Opvoerhoogte bij zomerpeil 0,80 m bij winterpeil 0,90 m

Vlucht 26,90 m

Wiekvorm Oud-Hollands

Bovenas N.S.B.M., Feyenoord (1845)

Roeden binnenroede: Derckx Constructie, Beegden, nr. 686 (1991)

buitenroede: Derckx Constructie, Beegden, nr. 685 (1991)

Wateras gietijzer; fabricage-gegevens onbekend

Sintelstuk Penn & Comp., Dordrecht (1857)

Scheprad diameter: 5,40 m breedte: 0,50 m

Historische en technische bijzonderheden

Op de plaats van de huidige molen stond tot 1801 een wipmolen die in dat jaar afbrandde.

Pas in 1805 werd overgegaan tot de bouw van een nieuwe molen. Misschien wilde men eerst proberen de polder slechts met de resterende molens te bemalen.

Financiering

Mogelijk waren er ook problemen om de financiering van een nieuwe molen rond te krijgen.

Het ambacht werd namelijk voor een bepaalde periode vrijgesteld van het betalen van belastingen.

Bovendien werd in april 1805 een overeenkomst aangegaan met het bestuur van de polder Gelkenes waarin de laatste zich verplichtte een bedrag van f 3.000 bij te dragen in de bouwkosten van de nieuwe molen.

Gelkenes had hier immers belang bij omdat het met behulp van de molens van Ammers-Graafland c.a. werd bemalen. In de overeenkomst werd verder gesuggereerd dat de nieuwe molen een groter rendement zou leveren dan de afgebrande molen. De nodige gegevens hierover ontbreken helaas, maar door (of mede door) het vrij smalle scheprad verzet de Achtkante Molen het minste water van de vier molens.

Onderste gangwerk

Het onderste gangwerk is in 1873 vervangen door gietijzeren wielen die afkomstig waren van een molen te Jaarsveld (Utr.).

Samen met een gietijzeren wielbak kocht het polderbestuur de onderdelen voor f 750.24 Op het onderwiel is het jaartal 1845 geschilderd, hetgeen een indicatie geeft van de ouderdom.

Tweede Wereldoorlog

In de Tweede Wereldoorlog werd het hekwerk van het wiekenkruis door een laag vliegend toestel beschadigd. In 1972 kwam een belangrijke restauratie aan de molen gereed.

Op 18 mei werd de molen na deze herstelbeurt door burgemeester H. Boer van Groot-Ammers officieel in gebruik gesteld.

Restauratie 1991-1992

In 1991-1992 vond opnieuw een restauratie plaats waarbij onder meer het wiekenkruis, de lange spruit, een voeghout, de windpeluw met baard, een deel van de keerkuip en een deel van de rollenwagen van het kruitwerk werden vernieuwd.

VERSIERINGEN EN INSCRIPTIES

Donkergroene wit afgebiesde baard met opschrift:
ANNO 1805

In de noordwestelijke veldmuur is een steen aangebracht ter herinnering aan de bouw van de molen:
DEN 12 AUGUSTUS 1805 IS
DEN EERSTEN STEEN VAN
DEEZE MOOLEN GELEGT
DOOR GERRIT DE VOS P.Z.

In de toog van de achtergoot is een sluitsteen aangebracht met het jaartal: 1805

Overgenomen uit het boek: "Van maalwerktuigen tot cultuurmonumenten" van de Stichting
Publikaties Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.